8

Q. D. B. V.

Diſputatio Phyſica,

De

CORPORUM DEFUNCTORUM OPERATIONIBUS:

Qvam,

IN ILLUSTRI AD ALBIM ACADEMIA

Sub Præſidio

VIRI

Præcellentis atq; Præclariſſimi

DN. M. JOHANNIS MÜLLERI,

Ampliſs. Colleg. Philoſoph. Adjuncti meritiſſimi,

Dni Fautoris & Præceptoris ſui

ætatem colendi,

Publicæ placidæqve Eruditorum ventilationi exponit

JOHANNES GEORGIUS Bierling/

Budiſsâ Luſatus.

In Auditor. Majori

ad d. XXX. Auguſti

Anno M. DC. LXXIX.

WITTEBERGÆ,

Typis MATTHÆI HENCKELII, Acad. Typogr.

Q. D. F. F. Q. E. J.

§. I.

Corpora viva varias exercere operationes per ſuas formas, res eſt notisſima, & notior, qvàm ut à me hîc debeat fuſiùs explicari. Ratio in promtu. Ut enim *Materia* vulgò *Principium corporis internum paſſivum* dici ſolet, qvia à Formâ patitur ac dirigitur; ita viciſſim *Forma* [P]*rincipium corporum activum* vel actuans ſalutari conſvevit, ideô, [q]vòd res actuet, informet, ædificet, conſummet, & vim largiatur [o]perandi. Qvamdiu ergò Corpora ſuis formis, tanqvam vita[l]ium operationum principiis, gaudent, tamdiu etiam ea tales o[p]erationes poſſe exercere, facilè à qvovis intelligitur. Cùm ve[r]ò *etiam in corporibus demortuis*, è qvibus forma ſpecifica dudum [a]biit, plurimas ſæpeq; mirandas *deprehendamus operationes*, non [i]mmeritò qværitur, unde & ex qvô principio illæ operationes [o]riantur? Difficilis qvidem, fateor, & intricata res eſt, jucunda [t]amen ſcitu, & digna proinde mihi viſa, ut peculiari diſſertatio[n]i, dum ingenii vires periclitari & explorare cupio, ſubjiciatur, [&] breviter expendatur. Idqve inſtitutum in tàm amplâ æqve [a]c arduâ materiâ dum aggredior, ſi in diſſertatione hâc omnia [e]xactè & accuratè comprehenſa non ſint, veniam precor brevita[t]is ſtudioſus. Ordine autem ut progrediar, *ſine qvô*, *Scaligeri* [p]ræconio, *Natura conſtare non poteſt, & qvô nihil vel in animo vel* [i]*n opere Sapientis admirabilius eſt*, tribus includam Membris to[t]am Diſſertationem. *Primùm* enim *Qvæ ad ſtatum Controverſiæ* [p]*ertinent, enucleabo*; Deinde *per varia Exempla demonſtrabo veri*[t]*atem Qvæſtionis*, cum ad τὸ διότι progreſſus haud pateat, niſi prius [τ]ὸ ὅτι conſpicuum reddatur; Deniq; verò *in Cauſas tàm admiran-* Exercit. II. p. m. 7.

 dorum

dorum ſæpe effectuum penetrabo pro viribus. Faxit DEus ut FELICITER!

§. II. Qvod ergò ſpectat *ad ſtatum controverſiæ*, primò omnium, qvoniam de operationibus Corporū mortuorum eſt hîc nobis diſputatio, in eô conveniamus neceſſe eſt, *qvænam Corpora propriè vivant, & per conſeqvens* (mors enim eſt privatio vitæ,) *moriantur*. Ut autem illud appareat, videndum *qvid ſit propriè vivere*, & qvid importet hoc vocabulum? Dico, vivere propriè nihil aliud eſſe, qvàm vitalem actionem exercere. Actionem verò vitalem qvando dico, non intelligo actionem vel motum omnem, per qvem aliqvid ſe ipſum movet, qvamvis Scholaſtici talem motum etiam habeant pro actione vitali. Sic enim *Thomas*.*: Viventia in eo diſtingvuntur à non viventibus, ſecundum qvod dicuntur vivere. Nam ex iis, qvæ manifeſtè vivunt, accipere oportet, inqvit, qvorum ſit vivere. Ergò cùm dicamus tunc animal vivere, qvando certam aliqvam ſpeciem motûs ex ſe habet, in eo vita reponenda eſt, qvod aliqvid ſe ipſum moveat. Verùm enim verò hâc ratione etiam eſſent actiones vitales E.g. qvandò lapis à ſe ipſo ad centrum terræ deſcendit: aut qvando ſtellæ moventur in cœlo; cum tamen illæ res non ſint animatæ, ultrò largientibus ipſis Scholaſticis. (a) Sed per actiones vitales intelligimus ejusmodi operationes, qvæ pertinent vel ad vitam ſenſitivam, ut cognoſcere per ſenſus; vel ad vitam vegetativam, ut nutriri, & in omnem partem augeri ex intus adſumto alimento (b); vel ad vitam intellectivam, ut intelligere &c. & in hoc ſenſu operatio vitalis nulli competit corpori, niſi illud animâ aliqvâ gaudeat. Paucis: τὸ vivens, & τὸ animatum nobis ſunt Synonyma: Qvamvis è contrario τὸ mortuum, & τὸ inanimatum non coincidant.

*P.1. Q.8. A.1.

a] *Petrus Galtruchius Phyſ. Partic. p. m. 311. ſq.*

(b) *Galtruch. Phyſ. Partic. p. m. 216.*

§. III. *Nulla* igitur nobis *hîc diſputatio eſt de Corporibus cœleſtibus omnibus*, aqvis putà ſupracœleſtibus, (qvarum exiſtentiam hîc tanqvam certam ſupponimus,) de Cœlo ipſo, & univerſo ſiderum exercitu. Porrò nec de Elementis, item de mineralibus, lapidibus ſcil. gemmis, metallis in ſpecie dictis, & mineralibus mediis. Hæc enim omnia ſicut animâ, ita & vitâ, qvæ eſt ab animâ, & morte, qvæ vitæ eſt privatio, carent. Qvod verò omni prorſus animâ careant, probatur, qvia nullius animæ nec

ratio

rationalis, nec ſenſitivæ, nec vegetativæ facultates & operationes in iisdem deprehenduntur. Non enim (1) *intelligunt*, qvia intellectio non fit ſine præviâ ſenſatione, cum nihil ſit in intellectu, qvod non priùs fuerit in ſenſu; jam verò horum corporum naturæ non poteſt tribui (2) *ſenſatio* vel *ſenſus*, qvoniam ſentiendi organis, qvorum uſum ſenſatio reqvirit, deſtituuntur: nec (3) functio facultatum vegetantium, utpote nutritionis & veræ augmentationis ex alimento intus ſuſcepto in iſtis corporibus deprehenditur, qvia etiam organis ad nutritionem & augmentationem reqviſitis carent.

§. IV. Non eqvidem ignoro, qvosdam Philoſophos hâc in parte nobis contradicentes pro vitâ horum corporum pugnare, & in ſpecie qvidem *Cœlo vitam* vindicare nituntur *Plato*, qvi *in Timæo ſuo* Cœlum ſæpe vocat *corpus animatum ſive animal*; & qvi Platonem ſecuti ſunt, *Plinius & Bodinus (a)*, qvi Cœlum definit, qvod ſit *animal intelligens continuè mobile &c.* Item *Averroiſtæ, Arabes, Ægyptii*, omnesq; fermè antiqvi Philoſophi, qvibus ſe etiam adjunxerunt Neoterici qvidem, qvos inter ipſe *Scaliger* (*b*). Porrò *Stellis animam rationalem* qvidam affricare non veriti ſunt, inter qvos eſt *Virgilius* (*c*), *Cicero* (*d*), *Philo de Somniis*, *Origenes* (*e*), qvi etiam eò prolapſus eſt, ut ſtellas ſimul virtutis & vitiorum capaces eſſe docuerit: *Cardinalis Cajetanus* (*f*), qvibus ſe qvoqve aſſociare videntur *Patritius & Bodinus*, qvi l.c. ſtellas definit, qvòd ſint animalia cœleſtia intellectu & luce prædita &c. Qvam ſententiam ſecuti qvoq; ſunt *Ægyptii, Stoici & Athenienſes*, uti videre eſt apud Euſebium (*g*) & Auguſtinum (*h*), qvi ſimul aſtra inter deos, ſed perperàm collocarunt. Alii tamen ſaniores videri geſtientes ſtellis modò *animam ſenſitivam & vegetativam* aſſcribunt, ut *Pythagoras*, ejusqve Aſſeclæ, *Heraclitus*, *Avicenna* (*i*), *Thomas Campanella* (*k*) *Keplerus* aliiq;. Nec deſunt, qvi *elementa vitâ prædita* eſſe aſſerunt, ut *Martinus Kergerus* Med. D. & Phyſ. Lignic. (*l*) & magis adhuc *Mineralia ſive Metalla vivere* plurimorum ex recentioribus *Chymicorum* eſt ſententia, tribuitq; hanc ſententiam *Cardano Scaliger* (*m*), imprimis verò eam propugnat & defendit *Kergerus* l.cit. Verùm hos omnes ratio noſtra

(*a*) *L. 5. Theat. Nat.*
(*b*) *Exercit. 61. diſt. 5. p. m. 231. ſeqq.*
(*c*) *l. 6. Æneid.*
(*d*) *L. 2. de N. D. §. 35.*
(*e*) *Hom. 28 in Num. & T. 1. Comment. in Job.*
(*f*) *Comment. in Pſ. 33.*
(*g*) *L. 1. de Præparat. Evangl. c. 6.*
(*h*) *L. 18. de C. D.*
(*i*) *L. 9. Met. c. 2.*
(*k*) *in Lib. de ſenſu rerum.*

(*l*) *in Libr. de Fermentatione.* (*m*) *Exerc. 102. diſt. 1. p. 371.*

§. præcedente adducta refutat. Et hoc primum eſt, qvod in ſtatu controverſiæ exponendo erat obſervandum.

§. V. Deinde etiam diſt. *inter corpora verè, & apparenter tantùm mortua.* Non loqvimur hîc de corporibus apparenter mortuis, ea enim iterum operari, mirum non eſt, cùm forma nunqvam ex iis egreſſa, tantùm ad tempus latuerit. Qvod comprobat exemplum *hirundinum*, qvi hyberno tempore qvaſi mortuæ alicubi jacent: qvamvis *qvò ſe tunc temporis recipant*, non una omnium ſit ſententia, de qvo conf. Excell. Dn. Thomaſ. Diſp. de hybernaculis hirundinum. Qvidam putant, eas hyeme appropinqvante, calidiores petere regiones; Alii contrà vel in arboribus concavis, vel aqvis, vel rupibus, vel alio qvocunqve loco ſeſe abſcondere perhibent; & qvidem propter has rationes: (1) qvia in hyeme ſæpe reperiantur latentes in concavis & putridis arboribus (*a*), (2) anguſtiis convallium (*b*), (3) altis montibus (*c*), (4) locis petroſis (*d*), (5) aqvis & lacunis (*e*), (6) qvandoqve etiam in nidis ſuis, vel in domibus, qvod ſuo exemplo comprobatum reddidit ſuo tempore *D. Georgius Major*, qvaudo refert (*f*): ſe Wittebergæ in templo Arcis ſub vetuſtâ qvâdam tabulâ tempore hyemis conglobatam hirundinum congeriem inveniſſe, qvæ in vaporarium delatæ ſpiritum ac vitam receperint. Uti hoc ex ipſo B. Majore refert *B. Gerhardus* (*g*), ubi plura hujus rei exempla legere licet. Ex his verò diverſis Autorum ſententiis relationibusqve qvid certi ſtatuendum ſit, res profectò ardua eſt, qvam nonniſi exercitatiſſimi Phyſici indagare valeant. *Sengverdius* (*h*) tamen diverſiſſimas has ſententias conciliare ſtudet, cùm plura & diverſa eſſent hirundinum genera, juxta *Plinium* (*i*) & *Scaligerum* (*k*), qvi ultimus qvatuor numerat earum genera. Putat igitur Sengverdius illas, qvi propiùs adſunt ripis, hyberno tempore in aqvis, & ſub fluviatili arundine latebras qværere, reliqvas verò partim in arbores cavas, partim in calidiores regiones ſe recipere. Cui ſententiæ qvoq; adſtipulatur *Kircherus* (*l*), & *Voigt* (*m*). Nos verò, uti nemini hâc de re litem movebimus

(*a*) *Franz. H. A. P. 2. c. 21. p. m. 513. Ranzovius Cal. Rom. p. m. 16, 17.*
(*b*) *Franz. l. c.*
(*c*) *Ranzov. l. a.*
(*d*) *Bodin. Theatr. N. Franz. l. c.*
(*e*) *Olaus M. de reb. Septentr. L. 19. Zeiller. Cent. 2. ep. 83. Ranzov. l. c. Franz. l. a.*
(*f*) *Comment. in Cor. 15.*
(*g*) *LL. CC. T. 8. de Reſurr. §. 33.* (*h*) *Exercit. 42.* (*i*) *L. 10 N. H. c. 33. p. m. 176.* (*k*) *Exerc. 228. ſect. 1. p. m. 717. ſq.* (*l*) *Mund. Subt. L. 8. S. 4. p. 88. a. ſq.* (*m*) *Phyſical*iſchen Zeit-Vertr. *Cent. 1. Q. 92. p. m. 206. ſq.*

mus,ita,ſi ingenuò & liberè fateri liceat,qvid ſentiamus, putamus probabilem maximè eſſe iſtam ſententiam, qvâ ſtatuitur, hirundines appropinqvante hyeme vel in aqvis, vel petris, vel arboribus,vel domibus,vel alibi ſeſe abſcondere, & qvaſi mortuas jacere,non verò per mare in calida loca emigrare,cùm illud experientiâ ſatis,hoc verò nondum hactenus probatum ſit. Et ſi hirundines cum reliqvis avibus avolantibus calidas regiones peterent,certè etiam ſub vernum tempus non ſigillatìm una poſt aliam,(qvod experientia teſtatur) ſed gregatìm more ciconiarum aliarumqve volucrum ad nos redirent. *Qvod* verò *hirundines in illo ſtatu atq; tempore minimè ſint mortuæ reverâ*, ſed tantùm apparenter & qvaſi-mortuæ, probatur, qvia tunc forma adhuc in ipſis reſidua eſt, in actu ſcil. primo, qvod colligitur exinde,qvia tunc ab omni putredine ſunt immunes: &, ſi forma ex iis in illo ſtatu emigraſſet,impoſſibile foret,eas ad operationes & actiones vitales ſub vernum tempus redire poſſe,cum à privatione totali ad habitum non detur regreſſus. Qvomodo verò Hirundines intra aqvam aliaq; loca hyeme vivere qveant, docet Kircherus Mund.Subt.L.8.ſ.4 p.89.a.ubi col.b. ſimile exemplum & experimentum tradit de Ciconiis.

§.VI. Similis ratio eſt *muſcarum*,de qvibus non tantùm *Plinius*,(a) ſed ipſa qvoqve experientia comprobat, qvod aqvâ vel oleo extinctæ ſub tepido cinere,vel etiam ſale atqve cretâ revivifcant. Et qvis neſcit,*ranas,ſerpentes*, *bufones* & totum ferme genus *inſectorum* hyberno tempore qvaſi emortua jacere, ſed verno tempore revivifcere,qvæ tamen nullo modo poſſunt dici verè mortua, qvia forma adhuc in iisdem eſt: Qvamvis neget *Kircherus* (b) inſecta qvædam tempore hyberno vivere, & exiſtimet, *ea qvotannis calore adveniente tanqvam ex buſto ſive ſeminio proprii cadaveris inſtaurari.* Nec deſunt *exempla in regno Vegetabili*,ubi in plantis ad longum tempus qvoq; forma latet, tandemq; ſe exerit. Sic admiratione dignum, & vix credibile eſt, qvod ſcribit *Licetus* (c), ſe vidiſſe Rechi, in horto patrui ſui, Bartholomæi Liceti,ſtipitem oleæ ſativæ *aridum* ferè ac levem per decennium & ultra à trunco ſeparatum, neq; poſthac unqvam terræ implantatum, ad alterius ligni fulcrum juxta puteum in terram

(a) *L.11. N.H. c.36.*

(b) *Mund. Subt.L.12.S.2. p.359.b.*

(c) *L.3. de his, qvæ diu vivunt ſine alimentis &c.*

terram demiſſum, & ligno, cui fulcimentum præſtabat, cla
ferreis affixum pullulaſſe, germinaſſeqve, eôdem anno plures
livarum novellas foliis & fructibus onuſtas, atqve impoſterum
etiam ad plures annos protuliſſe. Ut non dicam *de hominib*
in ἐκστάσει jacentibus, laqveo ſtrangulatis, aqvâ ſuffocatis, qvi la
pro mortuis habiti iterum (ut ex communi loqvar ſententi
revixerunt. Nos totam hanc controverſiam decidi poſſ
exiſtimamus, ſi modò duæ adhibeantur diſtinctiones: ſcil. di
inter *formam latentem, & patentem*; vel, ut alii loqvi malunt,
ter actum vitæ primum ſive Entitativum, & ſecundum ſive form
lem: dicimus, Qvamvis iſta corpora in tali ſtatu actu vitæ ſecu
do non gaudeant, primum tamen eis non poſſe denegari, qvan
diu poteſtate pollent ad vitam naturaliter regrediendi.

VII. His ita præmiſſis, nunc ad *ſecundum diſputationis n*
ſtræ membrum non convertimus, & exſpatiando per duplex r
gnum, Vegetabile ſcil. & Animale, perplures *dari operation*
corporum verè demortuorum, tum plantarum, tum brutorum an
mantium, tum deniq; ipſorum hominum variis & jucundis p
riter *evictum dabimus exemplis*. Ubi tamen non omnia, qvia
aliàs diſſertatio ſupra modum excreſceret, ſed potiora tantùm
& notabiliora adducemus.

§. VIII. Qvod ergò *ad Plantas ſive corpora vegetativa*
attinet, cernimus primò *herbas in Medicinâ* operari variè & mo
bis mederi poſt ſuam mortem. Siqvidem utplurimum in M
dicinâ adhibentur herbæ aridæ, varieq; ſubactæ & contuſæ: qv
omnia cùm ex Botanicis (qvorum ſcrinia compilare nobis in
præſens propoſitum non eſt,) prolixius peti poſſint, hîc ſicc
prætereo pede. Tria tantùm ut adducam exempla, ratio M
thodi noſtræ ſvadet. Sic e. g. *Rhabarbarum* vitâ defunctum
aridum corpus purgat. Et qvis neſcit *Lilia Convallia* arida & co
fricta naribusq; applicata mirificè & optimè caput cerebrum
a] *N.H.L.21. c.19 p.m.393.* purgare? Ita & *Plinius* (a) auctor eſt: *Violis* recentibus minore
ineſſe vim, qvàm aridis, *ideoq;*, dicit, *aridis poſt annum utendum*
Deinde *herbas, ubi putreſcunt & corrumpuntur reviviſcere poſſ*
qvotidiana teſtatur experientia, dum in agris hortisqve fimo ſt

co

coratis, eas plantas, qvæ in fimo putruerunt, refloreſcere cerni-
mus &c. Præterea qvoqve *planta aliqva ex aliâ putridâ diverſæ tamen ſpeciei producitur & enaſcitur. Arbores* enim *demortuæ producunt fungos & tubera*; uti *Scaliger* (a) autor eſt, ex populneis frondibus conciſis atqve ſepultis fungos educi.

§. IX. Inſuper qvoq; *Vermes & animalia plantas defunctas & putridas producere* experimur, cujus rei *teſtimonium* nobis præbet *B. Sennertus* (b) qvando ſcribit: *E plantis etiam aridis & emortuis animalia naſcuntur, & blattas, tineas, teredines, & varia vermium genera in eroſis lignis naſci & reperiri, vulgò notiſſimum eſt. Ariſtoteles* refert (c): animalium omnium minimum, Acari dictum, non ſolùm in cerâ vetuſtâ, ſed & in ligno candido naſci. Ex Moro ejusqve ſucco bombycem naſci aſſerit *Kircherus* (d), qvi etiam ibidem p. 351. in fin. miram ex putrido Liburni ramo animalis productionem deſcribit. Huc & à nonnullis referri ſolent *Anſeres & Anates Scotici*, qvos etiam nonnulli è lignis putridis naſci ſcribunt, de qvibus prolixè conferantur *B. Sennertus*, (e) *Kircherus*, (f) *Licetus*, (g) *Scaliger* (h), aliiqve.

§. X. Ultimò, qvod maximè admirationem meretur, deprehendimus etiam, qvòd *plantæ vel in cineres redactæ reviviſcere & ſe movere incipiant.* Cujus rei plura reperire licet exempla apud modernos Chymicos, in ſpecie conferri poteſt *Kircherus* in Mundo Subterraneo (i), ubi meminit cujusdam Poloni Medici, qvi in Phiala variarum herbarum cineres continebat, ſuisqve viſitatoribus qvam vellent herbam ſolo applicato lucernæ calore producebat. Cui narrationi annectit ſtatim experimentum qvoddam mirificum, circa qvod diu multumq; ſe verſatum eſſe affirmat, donec tandem alium qvendam modum invenerit, qvô plantam intra phialam oblongi colli hermeticè clauſam ex ſuis cineribus excitârit, atqve in ſuo Muſéo ad decennium ferè cunctis Advenis ſpectandam exhibuerit, donec Anno 1657. Regina Sveciæ Chriſtina Muſéi ipſius Viſitatione illum dignata, ſumma animi ſui voluptate artificium iſtiusmodi ſpectârit, qvod cùm poſt diſceſſum ejus extra feneſtram poſuiſſet, poſterò die reverſus vehementioris frigoris vi, (fuiſſe enim tunc Menſem Februarium refert) phialam ruptam finem ſpectaculi feciſſe reperit

a] Exercit. 104. S. 17. p. 396.
b] Hypomn. V. c. 8. p. m. 493. ſq.
c] L. V. Hiſt. Animal. c. 32.
d] Mund. Subt. L. 12. S. 1. p. 350.
e] l. c. p. 495. ſeqq.
f] l. c. p. 346. a. b.
g] L. 3. de ſpontan. viv. ortu c. 47.
h] Exercit. 59. ſ. 2. p. m. 214. ſq.
i] L. 12. S. 4. p. 414. a. ſq.

rit &c. Subjungit hiſce qvoq; alia experimenta mirifica ſanè, qvorum primum à Ferdinando III. Imp. glorioſæ mem. revelatum ſibi eſſe gloriatur, qvæ omnia hîc tranſcribere & examinare nec inſtituti mei ratio, nec chartæ anguſtia permittit. Plura exempla etiam poſſunt videri ap. *Magnenum*, (a) *Qvercetanum* (b), *Borellum* (c), *Schottum* (d) aliosqve &c.

§. XI. Progredior nunc ad alterum *Naturæ regnum*, *Animale* qvod dicitur: & qvidem qvod ſenſitiva animalia attinet, videmus poſt mortem ex animalium cadaveribus propullulare & enaſci I. *animalia ejusdem ſpeciei.* Sic *Plinius* (e) de ranis teſtatur, *qvòd reſolvantur in limum nullo cernente, & rurſus vernis aqvis renaſcantur.* Ex *locuſtarum* cadaveribus alias locuſtas naſci refert *Kircherus* (f). Sic & *ſerpens mortuus*, minutim conciſus, & ſub terrâ defoſſus, novorum plerumqve ſerpentum ſeminarium exiſtit, qvod idem teſtatur *Kircherus* (g), qvi & in *Scrutinio ſuo peſtis* (h) hoc experimentum tradit: *ſi*, inqvit, *ſerpentem in minutas partes conſciſſum pluviali aqvâ maceratum Soli ad nonnullos dies expoſueris, deinde in terrâ per integrum diem & noctem ſepeliveris, & poſtea exceptas putredine flaccidas partes Microſcopio examinaveris, invenies totam illam putredinem tantâ ſerpentulorum pullulantium multitudine ſcatere, ut nemo adeò lynceus ſit, qvi eos numerare poſſet: qvod idem ſubinde ſenſibili intuitu comperias in ſerpentibus occiſis & putrefactis; idq; de omni ſerpentum genere veriſſimum eſſe, jam olim fusè docuimus in Arte Magneticâ. &c.* Idem *Kircherus* (i) de *Oſtreis* ſimile experimentum ſuppeditat. *Oſtreis*, ſcribens, *in ſalem converſis, mox ubi arenæ maris dictum ſalem commiſeris, ingentem novarum oſtrearum ſobolem cum tempore inde prodire reperies.* Simile exemplum de Cancris fluviatilibus habet *Borellus* (k), & de Erucis *Kircherus* (l).

§. XII. Porrò deprehendimus ex mortuis animalibus enaſci II. *animalia alia diverſæ ſpeciei.* Sic e. g. è mortuis ciconiis generantur ſerpentes, è gallinis araneæ, ex anatibus ranæ, & bufones (m) è cancris ſcorpiones (n): è juvenco apes (o), ex

a] *in Democrit. rediv. diſp. 2. c. 2. prop. 19. p. 183.*
b] *in defenſ. contra Anonym. c. 23.*
c] *c. 3. obſ. 71. p. 253.*
d] *in mirabil. art.*
e] *L. 9. c. 51.*
f] *Mund. Subt. L. 12. S. 2. p. 363. b.*
g] *de Art. Magnet. L. 3. P. 5. c. 3. p. 496. & L. 3. P. 3. c. 1. S. 2.*
h] *S. 1. c. 7. experim. 2. p. 43.*
i] *Itin. Ecſtat. 2. dial. 2. c. 5. p. 610.*
k] *Cent. 4. obſerv. 34. p. 304.*
l] *Art. Magnet. L. 3. P. 3. c. 1. conſect. 2. p. 561.*
m] *Kircherus Mund. Subt. L. 12. S. 1. p. 353. a.* n] *idem ibid.* o] *Columella de re ruſtic. L. 9. c. 14.*

ex aſini cadavere fucos, ex muli crabrones, ex eqvi veſpas oriri, paſſim ab Auctoribus traditur. *Kircherus* (a) tamen perperam dicere ait eos, qvi Apes ex bobus, fucos verò ex eqvis generari aſſerunt, cùm & apes & fucos ex bobus oriri poſſe conſtet. Et huc pertinet etiam admiranda illa Bombycum & Erucarum poſt mortem ſuam Metamorphoſis, qvam pluribus deſcribit B. *Sennertus* (b) & *Kircherus* (c), conferatur imprimis *Libavius* in peculiari hâc de re diſſertatione, qvæ annexa eſt Tractatui *Jonſtoni* de Admirandis Naturæ. III. *Plantas* qvoq; è cadaveribus animalium enaſci novum non eſſe ſcribit *Licetus* (d). Cæterùm qvoqve *Antipathias & Sympathias demortua animalia exercere* & fovere deprehenditur. Sic experientiâ multi probant, Panduram chordis lupinis partim, partim agninis obductam, harmonicum nunqvam edere ſonum, ob perpetuam iſtarum chordarum δυσφωνίαν, referente Cardano, aliisqve Muſicæ peritis. Addunt & alii, qvòd tympano ex lupinâ pelle confecto & pulſato, frangatur vel certè obmuteſcat alterum ex ovinâ pelle contextum, qvod teſtatur Nierembergius (e.) Simile ferè exemplum refert B. Sperlingius (f) de pennis aqvilinis, qvando ait: *Cæterum naturale odium inter aqvilam & alias pennas eſſe ſcriptitant. Pennis aqvilinis etiam cum aliarum avium pennis diſſidium eſſe putant, adeò, ut ſi pennis anſerum aut columbarum miſceantur, has corrumpant & conſumant.*

§. XIII. Sed inſuper qvoqve exempla proſtant *venenatorum animalium*, qvæ etiam poſt mortem contra venena proſunt. *Hoc pacto*, ait *Kircherus* (g), *Bufo ſole exſiccatus, peſtiferis applicatus bubonibus, dum id, qvod peſtiferum eſt, ad ſe attrahit, hominem ſimul peſtiferâ lue liberat. Sic Scorpionis venenum puncturâ corpori inditum, ipſius Scorpionis attriti applicatione hominem proprii veneni attractione liberat: ſic Paſtinacæ venenum, Paſtinacæ caudæ attritæ applicatione eruitur.* Idem alibi (h) docet, *Viperinam carnem theriacæ conſtituere hypoſtaſin: & Tarantulam Apuliæ, detritam ſupra vulnus inflictum in modum emplaſtri, venenum proprium extingvere, & ſic de cæteris &c.* Ubi paulò pòſt præclarum adducit exemplum de Pharmacopœo qvodam Erfurtenſi, qvi aſpide

a] *Mund. Subt. L. 12. S. 2. p. 358. a. b.*
b] *Hypomn. V. c. 8. p. 486.*
c] *Mund. Subt. L. 12. ſ. 2 p. 360. a.*
d] *L. 3. de Spont. viv. ortu. c. 32.*
e] *Hiſt. Nat. L. 7. c. 53. p. 124.*
f] *Zool. p. m. 295.*
g] *Mund. Subt. L. 9. S. 1. p. 121. a.*
h] *ibid. p. 110. a.*

 morſus

morſus, per illam coctam & intus aſſumtam qvoq; reſtitutus eſt. *Sunt qvoq;, pergit ibidem Kircherus, qvi virulentiſſimæ viperæ carne vinoq; viperato paſti, non tantùm qvidpiam noxii experti non ſunt, qvin, qvod admiratione dignum eſt, expulſo omni vitioſo humore ex leprâ irremediabili alioqvin, in perfectum ſanitatis ſtatum reducti ſunt, unde ad vitæ prolongationem carnem viperinam plurimum valere, adeò notum eſt, ut de eo dicere amplius pigeat.* Præter hæc venenoſa etiam alia corpora animalium poſt mortem (ut de illo nihil dicam, qvod carnes brutorum morte violentâ extinctorum non tantùm in nobis hominibus, ſed etiam aliis animalibus, qvæ iisdem veſcuntur, calidum innatum reſtituant & inſtaurent,) in Medicinâ præclaras edunt operationes, de qvo videatur *Kircherus* (*a*). Et omnino mirandum eſt, ex uno Cervo mortuo tot & tam varia, imò innumera ferè poſſe præparari medicamenta, de qvo videatur *Plinius* paſſim. Sic morſui canis rabidi mederi mirificè cinis cancrorum fluviatilium dicitur. Ita qvoqve Cornu Monocerotis Antidotum contra venenum, & ungvis Alces contra epilepſiam exiſtit præſentiſſimum.

a] *Mund. Subt. L 12. S. 2. p. 375. a.*

§. XIV. Nunc ad homines accedo. Ubi varia qvoq; occurrunt opera mortuorum admiranda. Nam primò hominem mortuum ex medullâ ſpinæ generare ſerpentem, putant *Plinius* (*b*), *Porta* (*c*), *Levinus Lemnius* (*d*) aliiqve plures &c. Deinde cadavera hominum generare locuſtas demonſtrat *Kircherus*. (*e*) Porrò multi exiſtimant, tempore peſtis homines demortuos, præſertim mulieres, in ſepulcris *maſticare* (ſchmätzen), qvam in rem Dn. M. Joh. Mich. Schwimmer (*f*) ita ſcribit: *Si hiſtoriis fides habenda, exerit ſe vis hæc* (Sympathetica nempe) *omnino etiam inter vivos & mortuos, qvod ſepultus qvandoq; ex incuria, pollicibus manui non exemtis, atq; ore libero non relicto, ut ei ingerantur lintea, (ſicut neceſſariò ſic fieri, & ſepelitor in hæc obſervanda jurare debet) ſoleat reliqvos inficere conſangvineos, & totam tandem familiam; cujus rei ſignum dicitur eſſe, qvòd linteis ori oblatis, ſepulti bi maſticare & glocitare ſoleant. Germani dicunt,* der Todte ſchmätzet in dem Grabe; *idq; ita notoriè auditur à prætereunte, vix ſine horreſcentibus pilis; ſolet enim linteum, qvantum modo poteſt ingeri, devorare &c.* & paulo poſt §. 13: *Hinc etiam hiſtoria memorant, qvandoq; fuiſſe* ex

b] *H. N. L. 10. c. 66.*
c] *Mag. Nat. L. 2. c. 2.*
d] *de Occult. Nat. Mirac. L. 4. c. 12. p. m. 403.*
e] *Mund. Subt. L. 12. S. 2. p. 363. a.*
f] *Curioſit. Phyſ. diſſert. 4. §. 12. p. 66.*

ex ſepulcro eximendos, & decenter curandos, ut contagium ceſſarit, ob qvod & ſepelitores juramento ligantur. Hiſtorias qvi deſiderat, vid. ap. B. Lutherum (*a*), Möllerum (*b*), Kornmannum (*c*), aliosqve. Præterea qvoqve furibus ſuſpenſis capilli & ungves adhuc creſcere dicuntur. confer. *Voigt.* (*d*) Sic & *Borellus* (*e*) atq; *Kornmannus* (*f*) referunt, qvòd mortuis in ſepulcris adhuc dentes creſcant.

§. XV. Non autem placet hîc attigiſſe ea, qvæ ſuperſtitioſa ſunt, hinc nihil hîc refero de *pollicibus furum*, (Diebs-Daumen) vel *de manibus infantum*, utut vulgò ſuperſtitioſi homines multas, neſcio qvasnam, operationes eis aſſcribant, cùm alia habeamus adhuc exempla, qvæ nobis admirationem ſtuporemqve ſæpè incutiunt, qvæ inter referendum cenſeo, qvòd aqvis ſubmerſi & ſuffocati homines circa ſextum vel ſeptimum diem emergant & ſupernatent: additq; & hoc *Lemnius* (*g*), *qvod demerſorum cadavera aqvis exemta, ex aliqvâ corporis parte ſangvinem profundant, ſi præſtò ſit amicorum aliqvis, plerumq; tam rubrum ac floridum, qvaſi facultates, ſpiritusq; vitales, qvi humores agitant, nondum eſſent ſopiti.* Eodem ferme modô ſæpè & à multis obſervatum eſt, qvod *cadavera occiſorum præſente occiſore ſangvinem è vulnere, naribus, vel aliâ corporis parte profuderint.* Cujus rei unicum tantùm ſed maximè notabile exemplum adducam ex ingenioſo illo *Harsdörffero* (*h*): Scilicet cum Ann. 1607. d. 25. April. opilio qvidam in Hiſpaniâ ſuum paſceret gregem, à nobilibus duobus interfectus, & fruticeto injectus fuit. Judices ejus loci opilione multum diuq; perqvſito, poſt qvatriduum demum ſub fruticeto eum reperiere. Qvoniam vero cædes illa ſine teſtibus facta erat, ſuſpicio in nobiles illos, in viciniâ habitantes, cecidit, Qvi etiam capti, & ad occiſi cadaver rapti ſunt. Sed qvid fit? Primus vix limis, qvod ajunt, oculis cadaver aſpexerat, ecce! copioſus inde promanare ſangvis occipit. Altero verò accedente, ipſa interemti dextra adſtantibus primò vulnera, pòſt & ipſum occiſorem monſtravit. Qvô factum, ut duo illi nobiles ſeſe cædis hujus auctores ſponte confiterentur, dignumqve factis ſuis ſupplicium luerent. Plura exempla vid. ap. laudatum *Harsdörfferum* alibiqve ap. Autores paſſim.

a] Tiſchreden Tit. 24. fol. 211, 212.
b] *Annal. Freibergenſ. p.* 254.
c] *P. 7. de Mirac. Mort. c.* 64.
d] *Phyſical.* Zeitvertr. *Cent. III. q.* 23. *p.* 610.
e] *Cent. I. obſ.* 97. *p.* 602.
f] *l. c. c.* 42.
g] L. 2. *de Occult. Nat. Mirac. c.* 6. *p. m.* 159.
h] In groſſen Schauplatz Jämmerl. Mord-Geſchichte *c.* 129. 3. *p.* 444. *&c.*

§. XVI. Adſcribuntur præterea qvibusdam humani corporis partibus præclaræ poſt mortem operationes. Sic e.gr. conſtat, *cutem humanam* parturientis corpori applicatam & ibi calefactam facilitare & promovere partum (*a*). Eadem in ſuffocatione hypochondriacâ commendatur, nec non in atrophiâ & contracturâ alicujus partis, ſi Chirothecæ inde factæ geſtentur; ſimiliter qvoqve ex eâ nobile emplaſtrum vulnerarium confici poteſt (*b*). *Sangvinem* hominis decollati calidum & adhuc fumantem, ſorbtum, hominis comitiali morbo laborantis ſangvinem reſtituere & curare antiqva Medicorum eſt ſententia, id qvod & de Cranio hominis violentâ morte defuncti, Medicorum Filii ſingulariter prædicant (*c*). *Levinus Lemnius* (*d*) uſu & experientiâ ſe compertum habere plenâ atteſtatur fide; *Oſſa humana* dyſentericis ex vino rubro exhibita fluxum ſangvinolentum cohibere. *Dentem hominis* mortui, efficacisſimè homini, dolore gingivarum laboranti, prodeſſe refert ex Goclenio Schwimmer (*e*). *Ex cerebro humano* varia præparari medicamenta Medicis notum eſt. *Pingvedinem hominis* internè recens ſumtam phthiſi mederi & atrophiam tollere: externè verò diſcutere, roborare & contracturis opitulari iterum docet *Schröderus* l.c.p.675. Qvæ omnia, uti potius ad Medicorum, qvàm Phyſicorum forum ſpectant, ita & hîc illis ſuperſedeo.

a] Schwimmer *Curioſ. Phyſ. Diſſert. 5. p. 73.*
b] *Schröderus Pharmacop. Med. Chym. L. 5. S. 1. p. 674.*
c] *Schröderus l. c. p. 675.*
d] *L. II. de Occult. Nat. Mir. c. 3. p. 148.*
e] *l. a.*

§. XVII. Nunc qvia Phyſica eſt ſcientia, & ſcire eſt rem per cauſas cognoſcere, ideo, qvod *eſt tertium diſputationis noſtræ membrum*, ad *cauſas* harum operationum mirabilium inveſtigandas animum appello. Primùm ergò qvod herbæ operentur poſt mortem in Medicinâ, (de qvo diximus §. 8.) id adſcribimus *Calido ipſarum innato*, ſive formæ calidi illius. Eſt autem Calidum illud innatum plantarum nihil aliud, qvàm Spiritus ille inſitus, humidumqve radicale, qvæ conjunctim modernis Chymicis Balſami naturalis nomine veniunt. Oritur ergò illa operandi facultas à forma illius calidi, qvæ cùm antea ut Forma ſubordinata inſerviret Formæ ſpecificæ, inſtrumenti vices gerendo, nunc, cùm herbæ aridæ varieqve ſæpe contuſæ formâ ſpecificâ deſtituantur, Forma ſubordinata Calidi innati imperium capesſit & tan-

qvam

qvam principalis operatur. *Probamus* autem ſententiam noſtram primò, qvia adhibentur in Medicinâ herbæ violentâ morte extinctæ & avulſæ, ut in qvibus Calidum innatum adhuc viget, non verò morte naturali defungentes, cùm hæ pereant ex defectu calidi innati. Experientia ſiqvidem docet, herbas, cùm morte naturali pereunt, nullâ medendi vi & virtute pollere. Deinde probamus, qvia herbæ tamdiu vires ſuas integras retinent, qvamdiu obtinent balſamicam iſtam ſubſtantiam: qvamprimùm verò eam amittunt, atqve carioſæ fiunt, vel putridæ, tunc qvoqve nullum ſui uſum in Medicinâ ampliùs præbent. Cæterùm *qvòd qvædam herbæ certis corporis humani partibus conſecratæ, iisdem medeantur*, id omnino Sympathiæ adſcribendum cenſemus, qvam formæ partiales illarum corporis partium habent cùm certis herbis. Sic à partiali certorum membrorum formâ ejusqve Sympathiâ provenit, qvando capiti inſervit Majorana aut capita papaveris, oculis Euphraſia, Pulmonibus pulmonaria, Epati epatica, renibus teſtibusve orchides aut bulbi, cordi mala citrea, doloribus dentium radices filicis aut juniperus, &c. conferatur *Pomarius de Conſenſ. & Diſſenſ. Corp. Nat. diſp. 1. B 3.*

§. XVIII. Qvòd autem *herbæ, poſtqvam in fimo putruerunt, reviviſcant*, de qvâ in eâd. §. dictum eſt, id, ut cum B. Sennerto *(a)* reſpondeam, ideo fit, (1) qvia certum eſt, non omnes plantas evulſas ſtatim emori, ut in ſcillâ & ſemper vivo Americano videre eſt. (2) Qvia ſeminium adhuc in putridis illis herbis latere poteſt, formam continens. (3) Qvia compertum, non omnes plantas per ſemen certo modo formatum & uni particulæ incluſum propagari, ſed ſuccum illum, qvi ſeminale principium in ſe continet, in multis per totam plantam diffuſum eſſe, ita ut per ſurculum avulſum, vel radicem abſciſſam etiam planta propagari & ſeſe multiplicare posſit: atqve hoc modo vis ſeminalis, ſive à radice, ſive qvocunqve modo à plantâ ejusdem ſpeciei communicata, diu ſæpe inſenſibiliter latere & ſe poſtea exſerere poteſt. Et hoc modo Acanthi ſeminalem vim occultam in terra latuiſſe octo annos refert & teſtatur Scaliger *(b)*. *Qvòd verò fungos & tubera producunt arbores putridæ*, id adſcribendum formæ fungorum & tuberum videtur, qvæ ſine dubio in arboribus vivis

a] *Hypomn. V. c. 7. p. 442. 199.*

b] *Exercit. 140. p. 469.*

vivis fuit ſubordinata, & cum ſucco ſive principio fungorum ſeminali, terræ incluſo, ab arborum radicibus attracta, poſtea ex excrementis & ſuperfluis arborum humoribus materiam ſibi ſumſit, & tale corpus exinde formavit.

§ XIX. Sed inveſtigatu difficilius paulò videtur, *qvomodo & qvâ ratione ex plantis & arboribus mortuis vermes & animalia*, qvàm planta ipſa nobiliori gradu prædita, gigni posſint, de qvo in § 9. expoſitum eſt: cùm tamen effectus non posſit eſſe nobilior ſuâ causâ. Verùm talem generationem & productionem vermium & inſectorum ex plantis & arboribus defunctis, non ipſis plantis, vel arboribus, aut generationi æqvivocæ adſcribimus, ſed potiùs Formis Accidentariis, qvæ ad tempus in iisdem latuére. Inſinuantur autem illæ formæ vermium & inſectorum arboribus aliisq; plantis in ſuis ſeminiis, & qvidem diverſimodè. Vel enim plantæ illa feminia animalium per humores terræ, qvibus nutriuntur, qviq; ſæpe tùm ſpermaticis corpuſculis diverſorum animantium cadaverum, tùm ſpermaticis vivorum animalium excrementis imbuti, imbibunt & inſugunt; vel inſecta arborum herbarumqve foliis inſidentia aliqvid ſpermatici vel mucoſi excrementi ex ſe dimittunt, vel alio qvocunqve modo illa ſeminia à plantis hauriuntur iisdemqve accidentaliter inferuntur, qvæ ſeminia tanqvam formæ Accidentariæ in plantis tamdiu latent, donec plantæ amiſsâ formâ ſpecificâ putredinem ſubeant, in qvâ putredine deinde calore fermentata ſeminia illa inſectorum ſeſe exſerunt: aut ſæpe etiam, anteqvam moriantur plantæ, hæc ſeminia perficiuntur per calorem, qvô fructus plantarum coqvuntur & matureſcunt; unde ſæpe tot vermes in prunis, pomis, piris, nucibus, deprehendimus. Elegans hanc in rem exemplum *B. Sperlingius* obſervavit: Scil. dicit, ſe habuiſſe prunum, cujus fructus qvotannis vermibus ſcaterent. Tandem ſe fodientem circa radices arboris in terrâ obſervâſſe plura excrementa & ſeminia inſectorum, qvibus remotis arbor poſtea pruna bona protulerit. Qvam rem pluribus & accuratè deducit *Kircherus l.c.p.350. & 360.* qvi etiam in ſpecie conferri poteſt de Bombycis artificioſisſimi illius pretioſi ſerici filatoris ortu; item de productione inſectorum ex putrido Liburni ramo locis ſupra citatis.

ſtat s. *De Anſeribus autem Scoticis* qvod refertur, vetus fabula ſt, cùm non ex arboribus ſive lignis, ſed in arboribus, ſive ſub arboribus in litore ex ovis naſcantur. Placent hîc imprimis mihi verba *Franzii (a)*, qvæ ex eô adducit *Sperlingius in Synopſ. p. m.* 38: *Nunqvam*, ait, *firmiter potui perſvaderi, anſeres ex arboribus naſci. Tandem incidi in hiſtoriam navigationum Hollandicarum verſus novam Chinam ſuſceptarum, ibiq; deprehendi ad annum 1597. & qvidem ad 11. Julii è regione inſulæ Crucis ab Hollandis reperta fuiſſe ova illorum anſerum, qvos anſeres decepti credidimus naſci ex arboribus, qvibus anſeres tales inſederunt ad fovendum & ad excludendum pullos.*

a] *Hiſt. Animal. p. m. 400.*

§. XX. Venio nunc ad experimenta Chymicorum, (de qvibus §. 10. actum eſt,) *qvibus reſuſcitationem plantarum probare laborant*, de qvo, qvid noſtra ſit ſententia, hîc breviter exponendum erit. Ubi dico qvamvis adeò non negem, poſſe per artem naturæ conjunctam plantam qvandam ſpecie, non verò numero eandem ex plantæ cineribus, vel potiùs ex ſeminali principio in cineris ſale latente generari vel produci; Exinde tamen aliqvam inferri poſſe plantarum reſuſcitationem ex mortuis concedi nec poteſt nec debet, cum nondum ſatis probatum ſit, nec unqvam probari poſſit, eandem numero plantam ê cineribus ſuis poſſe reſuſcitari. Nam (1) planta qvando in cineres redigitur, tunc non ſolum ejus materia deſtruitur & in atomos reſolvitur; ſed etiam anima annihilatur & vita perit. Jam verò â privatione ad habitum naturaliter non datur regreſſus. (2.) Ars Chymica tanqvam Accidens per ſe non poteſt producere plantam tanqvã ſubſtantiam. Aliàs effectus nobilior eſſet ſuâ causâ. Dicis: Artem Chymicam hoc facere mediantibus Naturâ & Principio ſeminali, qvod latet in cineribus &c. R℞. Si hoc, tunc non eadem numero planta, qvæ combuſta erat, reſucitatur, ſed alia diverſa numero per Naturam ex principio ſeminali generatur. Qvemadmodum autem filius ex Semine Patris productus â Patre numero differt, licet ſpecie conveniat: Ita & reſuſcitata planta â combuſtâ numero diſtingvitur, qvia ex ejusdem ſemine producta eſt. Qvanqvam (3) adhuc ſub judice lis ſit, an *vera* ſit illa planta, qvæ modo â Chymicis præſcripto producitur, cum evaneſcentia ejusdem remoto calore, vel ſupervenienie vehementiori frigore, non

 parum

parum eam reddat ſuſpectam. Qvod in ſpecie notandum circa exempla ſuperius ex Kirchero allata. Plura qvidem afferri hanc in rem poſſent argumenta, niſi hæc ipſa tanti eſſent, ut omnem Adverſariorum impetum facilè cohiberent & ſuperarent. Inſuper de eâ Controverſiâ pluribus conferri poteſt Excell. Chymicus *Rolfinccius* (*a*) Ubi Reſurrectionem plantarum pro non-Ente Chymico habet & *Exper. Dominus D. Major.* (*b*).

a] *lib.6. Art. Chym.*

b] *in Differt. Epiſtol. de Canc. & Serpent. putref. pag. 32.*

XXI. Eadem & hîc locum habere poſſunt, *cùm qvidam ex exemplis & experimentis de Serpente, Oſtreis, Erucis, aliisq; ſuprà* §.11. adductis, probare nituntur brutorum ex mortuis reſuſcitationem: Cùm exemplum de *ſerpentibus* minutim conciſis & putrefactis tantùm probet ſerpentum ex ſemine productionem, minimè autem ſerpentum â mortuis reſuſcitationem. De *Oſtreis* in ſalem converſis eodem modo res ſe habet, & qvanqvam concedi poſſit, ex Oſtreis in Salem converſis & arenæ maris commiſtis alias ſucceſſu temporis poſſe oriri; dubitare tamen qvis poſſit, an præcisè ex cinere illo novæ Oſtreæ oriantur, cùm probabilius ſit, eas ex Oſtrearum ſeminio arenæ maris admixto exortas fuiſſe. Aliàs non video qvid obſtet, qvò minùs id in aliis terræ locis æqvè ac in arenâ maris fieri potuerit. Qvæ de Locuſtis habet *Kircherus* l. a. qvod etiam ex ſuis cadaveribus aliæ Locuſtæ naſcantur, ſatis accuratè declarat ipſe, qvando ſcribit: *Tertiò dico hujusmodi pernicioſam pullulaginem qvoq; ex ipſis Locuſtarum intereuntium cadaveribus opportuno anni tempore renaſci, pluviis enim & inundatione fluminum corrupta & putrefacta harum cadavera, una terrenis glebis limoq; commiſta terræ conduntur, ubi fota hyeme qvidem ſubterraneo, æſtate verò externo calore in Locuſtas virtute ſeminis animantur.* Eodem modo etiam Ranæ è limo, in qvem antea reſolutæ, iterum producuntur beneficio caloris ſupervenientis.

§. XXII. Qvando verò *generantur ex Ciconiis ſerpentes, è Gallinis Araneæ, ex Anatibus Ranæ & Bufones* & ſic porrò, de qvibus relatum in §.12. ibi confugiendum ad Accidentarias Formas, qvæ unà cum animalculorum iſtorum ſeminibus per cibum, potum, aliisq; modis qvibusdam corporibus inſinuantur & ab iisdem aſſumuntur: poſtea verò recedente *Animâ Specificâ*, qvæ imperium hactenus tenuit, ſui qvaſi juris evadunt & ipſæ ſpecificarum

carum Naturam induunt. Experientiâ enim cuilibet facilè conſtat, Ciconias Serpentibus, Gallinas Araneis, Anates Ranis & Bufonibus pro alimento ſuo uti. Sed dicis: *Qvomodo Formæ Veſparum, Fucorum, Apum &c. Corpora Eqvorum, Boum, vel Aſinorum ingrediuntur*, de qvo in ead. §. dictum, cùm talia animalia illis Inſectis minimè veſcantur? Hîc Reſpondeo: Qvamvis hæc animalia non veſcantur Veſpis aut aliis Inſectis, nihilominus tamen in paſcuo Herbis, Plantisqve in alimentum aſſumtis ſimul nonnulla Inſectorum Seminia, ab ipſis Inſectis, Plantarum Herbarumque ſuccis inhiantibus, per excrementa vel aliam mucoſam materiam excluſa aſſumere. Qvorum Seminiorum Formæ tanqvam Accidentariæ ad tempus Animalium corporibus inſunt tamdiu, qvamdiu Specifica in illis reſidua eſt. Vel, ſi hoc non placet, dico, rem deferendam eſſe ad Formas Subordinatas. Videtur enim Deus in certis corporibus præter Formam Specificam produxiſſe Formas Subordinatas, qvæ hodie adhuc cum Seminibus eorum producuntur & ad tempus ſubſunt Formæ Specificæ, donec hæc è materiâ ſuâ egrediatur: Tunc enim ipſæ in materiâ regnare incipiunt, ſicuti, cùm Rex mortuus eſt, ſæpe Subditus imperare incipit, qvo ſimili *Zabarella* utitur: v. c. Cùm Deus conderet Eqvum, videtur præter Formam Specificam, qvæ Eqvum in ſuo Eſſe conſtituit, ei etiam dediſſe Formas Subordinatas Veſparum: qvando ergò Forma Specifica Eqvi abiit, Veſparum Forma in materiâ Eqvi regnare incipit, & ſic Veſpæ inde prodeunt. Qvòd *Plantæ naſcantur ex animalibus demortuis*, cauſa eſt hæc, qvia Animalia Plantis iſtis pro alimento uſa ſunt: Formæ ergò vel Semina Plantarum durant adhuc in materiâ comeſtâ & poſt mortem ſe exerunt. Duobus tantùm Exemplis rem manifeſtam faciam: Ex Sue demortuo naſcuntur Sonchi, ex Aſino Cardui, non aliâ de causâ, qvàm qvia Sus & Aſinus his Lactucis delectantur.

§. XXIII. De *Chordis ac pelle Ovis ac Lupi* item *pennis Aqvilinis appoſitis aliis pennis*, de qvo etiam §. 12, diverſa inter Eruditos ſunt judicia, variæqve ſententiæ. Qvi id affirmant adſcribunt Antipathiæ. Sunt tamen qvi illas operationes pro

(a) *Theat. Nat.l.2.p.249.*

fabula & figmento ſuperſtitioſo habent, ut Bodin. (a) Qvi de Chordis ex Ove & Lupo confectis ita ſcribit: *Plerიq; putant, chordas ex agno & lupo nulla poſſe concordia conciliari, qvæ tradita pro veris experientia magiſtra rerum falſa eſſe comprobavit. Nec certi qvid ſæpe præſtantiſſimi Muſici eâ de re affirmare habent.* De tympanis verò ſimul & Fidibus judicat Conrad. Geſner. (b) *qvod Lupina pellis, cum durior ſit ovili, ſonum procul dubio in tympanis & fidibus longè clariorem edat, ut ſonus reliqvorum longè inferior minus animadvertatur, rumpi tamen vel plane obmuteſcere eam qvis,* inqvit, *credat?* Cæterùm pellem ovillam lupinæ conjunctam abſumi citius non mirum eſt, ut & anſeris pennas abſumi prius qvam Aqvilæ, ſi conjunxeris: Sicciorum enim animalium partes etiam ſicciores minusqve excrementitiæ ſunt, & eandem ob cauſam diuturniores. Eadem ſententia etiam eſt *Voſſii*, (c) & *Jonſtoni*, (d) Qvibus ſe aſſociat etiam B. Sperlingius. (e)

(b) *Hiſt. An. lib.1.p.887.*

(c) *Theol. Gentil.l.3.c.60.p.1055. it: c.75.p.1149.*

(d) *Hiſt. N. de qvadr.p.130.*

(e) *Zool.l.4.c.2.q.5.p.m.294.*

§. XXIV. Rectiùs vero *conſenſus & disſenſus* vel *Raptus ſimilium & Fuga Disſimilium* in cenſum veniunt, qvando §. 13. diximus, qvòd *Venenata animalia poſt mortem contra Venena proſint,* Venenum in corpore latens ad ſe attrahendo; Aut qvando contra Epilepſiam cornua & Ungula Alces, vel cornu Monocerotis contra Venenum adhibentur. Priores enim operationes Sympathiæ, qvâ attrahunt ſibi ſimile, poſteriores Antipathiæ, qvâ pellunt & fugant ſibi disſimile, adſcribimus. Sed ille conſenſus & diſſenſus meritò accenſendus venit Formis Subordinatis, minimè ſpecificis, qvæ amplius non dantur in iis corporibus.

§. XXV. Reſtat nunc, ut etiam breviter *operationes, qvæ homini poſt mortem tribuuntur,* examinemus, earundemqve rationes pro virili ſuppeditemus. Primò ergò qvando diximus §. 14. ex hominum *cadaveribus locuſtas poſſe* naſci, rationem luculentam ſatis ſuppeditat *Kircherus* l. c. cùm ait; *Qvia hiſtoriis variis comprobatur, Locuſtas erupiſſe imprimis ex cadaveribus Hominum bello ſive fame pereuntium, dico, id fieri ex corrupto frumento, qvo plerumq; milites & homines, item Animalia tempore famis ex defectu annonæ veſcuntur, qvod* (frumentum) *cùm ſeminiis horum anima-*

animalium refertum ſit, hinc fit, ut in cadaveribus ſpermatica materia calore tùm externo tùm interno fermentata tandem in locuſtas animatur.

§. XXVI. Qvod verò id attinet; *An homo mortuus ê medullâ ſpinæ generet ſerpentem?* Non deſunt, qvi id affirmant, ut patet ex ſuprà §. 14. citatis Auctoribus, qvamvis qvidam eorum etiam de eo dubitari videantur, ut *Lemnius*, cùm non propriam experientiam adducat pro teſtimonio, ſed ſolùm dicat, id *memoriæ proditum eſſe.* Et ipſe Plinius ſcribit, ſe ab aliis hoc accepiſſe. (Qvanqvam nec id negandum, qvosdam ad experientiam provocare, ut *Camerarius* ejus rei aliqvot exempla profert, (a) qvod ſæpe in defunctorum ſepulchris reperti fuerint ſerpentes.) Sed tantum abeſt ut horum præclarorum virorum vel Auctoritas, vel Ratio in eorum ſententiam nos trahat, ut potius negativæ ſubſcribamus. Experientiam enim contrariam cum rationibus firmiſsimis opponimus. Experientia eſt hæc, qvòd ſæpe certas ob cauſas aperta ſepulchra & aſpecta Cadavera ſint, nusqvam tamen viſi ſerpentes. Et teſtantur qvoq; Veſpillones in ſepulchris densè profundis, ad qvæ animalia penetrare neqveunt, ſæpe ne unicum qvidem vermiculum nedum ſerpentem reperiri. Ut nihil dicam de monumentis Principum, probe munitis, in qvibus nullus usqvam ſerpens reperitur, vide hâc re pulchrè diſſerentem B. *Franzium.* (b) Etſi verò in ſepulchris, ad qvæ animalibus in terra degentibus patet aditus, deprehenſi ſerpentes fuerint, nullam tamen video rationem, qvæ nos urgeat, ut ſtatuamus ſtatim illos ex ſpinâ hominis originem ducere, cùm aliæ adſint cauſæ & rationes, qvibus hæc qvæſtio decidi poteſt. Nam dicimus, ſerpentes odorem ê cadaveribus humanis egredientem per minima naturæ percipientes, allectos fuiſſe ad carnem cadaverum tanqvam per ſe dulcem, cujus dulcedini mirum in modum inhiare, eáqve maximè teneri ſerpentes Phyſici peritisſimi docent. Rationes ſunt iſtæ, qvia, qvicqvid generatur, ex ſibi ſimili generatur; Ergo non poſſunt generari ſerpentes ex homine,

(a) *Hor. Succiſ. Cent. 1. c. 11.*

(b) *de Interpr. Script. Sac. Orac. 133.*

 partim

partim qvia tota terra foret plena ſerpentum, ſi omnia cadavera humana ſerpentes ederent.

§. XXVII. Multò minùs puto ex naturâ probare poſſe ſuam ſententiam eos, qvi putant, *homines defunctos tempore peſtis, præſertim mulieres, maſticare.* Si qvid tamen ejus rei contigit, ſtatuo cum B. Luthero veram cauſam eſſe Diabolum, qvi ſæpe per hujusmodi præſtigias credulos ac ſuperſtitioſos â Deo abducere & in ſecuritatem ſeducere, illorumqve animis perverſam opinionem inducere tentat, ac ſi non Deus immittat peſtem propter peccata, ſed qvòd illa oriretur â tali defunctorum maſticatione qvæ omnia prolixè ſatis & accuratè pertractat *Voigt* (a) Qvibus etiam fabulas Judæorum lectu jucundisſimas, inſperſit.

(a) *Phyſical.* Zeit-Vertr. *Cent. 3. Q. 5. p 556.*

§. XXVIII. Sic qvoqve propriè *loqvendo capilli & ungves in furibꝰ ſuſpenſis, & dentes in demortuis, adhuc creſcere vel augmentari non poſſunt.* Qvia facultas augmentatrix competit ſolæ animæ vegetativæ, jam verò in defunctis non amplius adeſt anima, ergo nec facultas illa augmentatrix, nec facultatis operatio. Sublatâ enim causâ tollitur effectus. Qvando verò in furibus ſuſpenſis cutis in capite & caro in digitis, vel in mortuis gingivarum tumor exſpiratis humoribus ſpiritibusve flacceſcit, tum prominentiores & longiores pilos, ungves & dentes apparere facilè concedo. Qvanqvam etiam non negem, fieri qvandoqve poſſe, ut aliqvid ex ſangvine in corpore reſiduo pilis & ungvibus apponatur. Nam, cùm ex Philoſophiâ naturali conſtet, pilos & ungves generari ex ſangvine ignobiliori, ipſum verò ſangvinem manere in venis fluidum, qvid prohibet, qvo minùs ille ſangvis radicibus pilorum & ungvium ſe jungat, ſicqve obſtetricante calore & humore capilli & ungves extendantur: Ubi tamen inter augmentationem veram, & accretionem qvalemcunqve diſtingvendum ſedulò eſt.

§. XXIX. Porrò, dum qværitur §. 15. *Cur cadavera hominum ſubmerſorum poſt aliqvot dies emergant, cum tamen, dum adhuc viverent, ſubmerſa fuerint?* Non jam adducam multas multorum

torum ſæpeqve ineptas opiniones, cùm illæ jampridem ſatis exploſæ ſint. *Lemnius l. c.* ad aërē in pulmonibus contentum recurrit corpusqve mortuum propter aëris copiam ibi reſiduam elevari cenſet. Sed huic ſententiæ reponimus, qvòd ſi aër in pulmonibus hujus emerſionis cauſa ſit, certè etiam non ſineret hominem adhuc vivum ſubmergi cum pulmones in vivis plus contineant aëris, qvàm in mortuis; In iisqve aër attrahatur, in his verò ejiciatur. Alii cauſam hujus emerſionis cadaverum ipſi aqvæ adſcribunt, ut cujus natura ſit ſeipſum purgare, ominaqve heterogenea & putrida emovere. Qvæ ſententia præter *Senecam* (*a*) etiam eſt B. noſtri *Sperlingii*, Magni illius Naturæ Secretarii (*b*) conf. *Voigt.* (*c*).

(*a*) *l. 3. N. Q. cap. 26.*
(*b*) *l. 4. Inſt. c. 3. p. 596.*
(*c*) *Phyſical.* Zeit-Vertr. *Cent. 3. q. 29. p. 631.*

§. XXX. Tandem non minùs ardua qvæſtio eſt: *An & qvare Cadaver hominis occiſi præſente occiſore fundat ſangvinem?* Cujus in rei cauſa inveſtiganda multi ſanè & præclari Viri deſudârunt, ſed plurimi fruſtra laborârunt. Omnium autem ſententias hîc adducere & ventilare inſtituti mei ratio & brevitas, cui ſtudeo, prohibet. *Levin. Lemn.* l. c. id adſcribit antipathiæ, cui aſſentitur *Delrio* (*d*) Verùm huic ſententiæ, probabilis qvantumvis videatur, ſubſcribere non poſſum. Inimicitia enim inter ſangvinem occiſi & occiſoris non poteſt dici Antipathia, qvia (1) non eſt à naturâ congenita & innata, ſed ex accidenti occiſori & occidendo impreſſa: (2) Antipathia omnis perpetuò durat hoſte præſente; At non ſemper præſente hoſte fluxit ſangvis ex cadavere occiſi. Nam exempla proſtant, ubi (α) ſangvis ex cadavere occiſi non ſemper ſtillavit, qvantumvis occiſor præſens fuerit, (β) ſæpe etiam ad cognatorum præſentiam emanavit (γ) qvoqve ſæpe nullo vel amicorum vel interfectore præſente effluxit. Alii ad Spiritus ex interfectoris oculis in cadaver egredientes confugiunt, eosqve vi ſuâ ſangvinem illum commovere & elicere ſtatuū̃t. Sed præterqvā qvòd hæc ſentētia ex rationibus jam allatis facilè corruat, etiam non ſatis apparet, undenam ſpiritus illi tantam vim habeant, ut ſangvinem in cadavere commovere qveant. Nos, miſſis aliorum ſententiis omnibus, dicimus

(*d*) *Diſq. Mag. l. 1. c. 3. q. 4. p. 61.*

id

id caſu fieri ſæpe, & qvidem naturaliter. Sæpe enim fieri poteſt ut ſangvis, qvi in venis delituit, agitato motoqve corpore erumpat, qvia ſangvis in cadaveribus non ſtatim concreſcit, ſed multis etiam ſæpe diebus fluxibilitatem retinet. Qvod ſi verò accedente occiſore cadaver occiſi nullo præcedente graviori motu fundat ſangvinem rubicundum, aliaqve ſigna inconſveta edat, tunc omnino ad cauſam ſupernaturalem fugiendum, Deum ſcil., qvi ſæpè ſupernaturaliter occiſorem manifeſtare vult, uti ex exemplo de Opilione interfecto ſuprà allato patet.

§. XXXI. Reſtat, ut etiam cauſas inveſtigem operationum *qvæ qvibusdam humani corporis partibus* integrantibus poſt mortem tribuuntur, præſertim in Medicinâ, ubi omnia, qvæ conſiderationis Medicæ ſunt, Medicorum Filiis exponenda relinqvo, ea tantummodò conſideraturus breviter, qvæ ad forum Phyſicum ſpectant. Nos, ubi videmus hoc corporis membrum hanc & non aliam edere operationem e. gr. per oſſa humana dyſenteriam cohiberi, minimè verò per cranium, & vice verſa &c. ibi ad partiales formas confugiendum eſſe cenſemus. Nam diverſitas operationum indicat diverſitatem formarum. Sic aliam formam habet Ventriculus, aliam Epar, aliam Cor, aliam Lien, aliam Teſtes, aliam mammæ, aliam partes aliæ, Conf. B. Sperling. in Tract. de Orig. Form. pag. 5. Atqve hæc ſunt, qvæ de hac materiâ ſatis ardua & intricatâ chartis mandare viſum eſt. Multa adhuc reſtarent dicenda, ſed qvis omnia in re tam prolixa exponat? Sufficiat nobis levi penicillo aliqvam umbram rei expreſſiſſe: qvi vel accuratiori præditi ſunt ingenio, vel plus habent temporis & ſumptuum, qvæ huic negotio impendant, perfectam ejus imaginem ſiſtere poterunt. Nos interim à qvo cœpimus noſtri laboris primorduim, cum eo etiam finem facimus, dicentes:

Soli Deo Gloria.